

Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den: 12. december 2006
J.nr.: 4089

Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 6. december (ad. L 28) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål 49:

”Såfremt en virksomhed har fået en administrativt fastsat bøde for overtrædelse af fødevarerlovgivningen, skal virksomheden lade være med at betale bøden og acceptere at blive politianmeldt, såfremt virksomheden ønsker bøden prøvet ved en domstol, hvilket kan være krænkende for en virksomhed. Kan ministeren anvise en måde, hvorpå en virksomhed kan få prøvet en bøde for domstolen uden politianmeldelse?”

Endeligt svar:

1. Bødestraf pålægges som udgangspunkt af domstolene. Sager om bødestraf ved domstolene behandles og pådømmes i strafferetsplejens former, herunder med iagttagelse af de væsentlige retsgarantier for den tiltalte, der gælder for behandling af straffesager.

Behandling af straffesager ved domstolene sker på baggrund af materiale, som er tilvejebragt ved politiets efterforskning og forudsætter, at anklagemyndigheden har fundet tilstrækkeligt grundlag for at rejse tiltale. Hvis der er tale om overtrædelser af særlovgivningen, vil straffesagen typisk være foranlediget af en politianmeldelse fra den pågældende ressortmyndighed. En sådan politianmeldelse kræver, at ressortmyndigheden har sagligt grundlag for at antage, at der er begået et strafbart forhold.

På visse områder giver lovgivningen dog mulighed for, at en ressortmyndighed ved et såkaldt administrativt bødeforelæg kan tilkendegive over for den pågældende, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den pågældende erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til at vedtage en bøde, som er fastsat af den administrative myndighed. Et administrativt bødeforelæg er således en særlig enkel mulighed for at få afsluttet en straffesag. På fødevarerområdet er en sådan ordning fastsat i fødevarerlovens § 61.

Vedtages bøden ikke af den pågældende, overgives sagen til sædvanlig strafferetlig forfølgning efter reglerne herom i retsplejeloven med de retsgarantier som følger heraf. Sagen indbringes i givet fald for domstolene på sædvanlig vis af anklagemyndigheden på baggrund af en politianmeldelse fra ressortmyndigheden.

Ved udstedelse af administrative bødeforelæg som f.eks. bødeforelæg i medfør af fødevarerloven er der således ikke tale om, at den pågældende virksomhed mv. ”har fået” en bøde, idet Stormgade 2-6 1470 København K T 33 95 13 10 F 33 95 13 11 www.minff.dk minff@minff.dk

ressortmyndigheden ikke har adgang til at træffe en bindende beslutning herom. Der er i stedet tale om en mulighed for den, der i øvrigt erkender sig skyldig i overtrædelsen, for at få sagen afsluttet uden en retssag.

2. Spørgsmålet har været drøftet med Justitsministeriet, der i lyset af det anførte om karakteren af et administrativt bødeforelæg har rejst spørgsmål om, hvorvidt det giver mening at etablere en domstolsprøvelse af et bødeforelæg, der jo ikke er udtryk for en bindende afgørelse.

Justitsministeriet har endvidere peget på, at en adgang til at få prøvet et administrativt bødeforelæg ved domstolene uden politianmeldelse ville forudsætte, at ressortmyndigheden selv skulle indbringe sagen for domstolene uden om anklagemyndigheden. En ordning af den karakter ville således bl.a. indebære, at politi og anklagemyndighed ikke på samme måde som i andre straffesager ville have adgang til at foretage en gennemgang af sagen med henblik på at vurdere, om der bevismæssigt mv. er grundlag for at gennemføre en straffesag ved domstolene. En sådan ordning ville endvidere indebære, at ressortmyndigheden selv skulle varetage behandlingen af sagen ved domstolene.

Justitsministeriet har i den forbindelse bemærket, at en sådan ordning rejser en række helt grundlæggende spørgsmål om de nærmere regler for domstolenes behandling af sagen, herunder om sagen skal behandles i den civile retsplejes former eller i strafferetsplejens former.

I forlængelse heraf har Justitsministeriet fremhævet, at det er et grundlæggende princip i dansk strafferetspleje, at straffesager føres af anklagemyndigheden på samfundets vegne på grundlag af saglige og objektive kriterier. Anklagemyndigheden er bl.a. bundet af det såkaldte objektivitetsprincip, hvorefter det ikke alene er anklagemyndighedens opgave at sikre, at skyldige domfældes, men også at uskyldige ikke strafforfølges, jf. retsplejelovens § 96, stk. 2. Hvis en ressortmyndighed anmelder et forhold til politiet efter at have forsøgt sagen afsluttet med et bødeforelæg, vil anklagemyndigheden således skulle gennemgå sagen med henblik på med sin særlige strafferetlige sagkundskab at vurdere, om der er tilstrækkelig grundlag for at gennemføre straffesagen.

Justitsministeriet har endvidere fremhævet, at anklagemyndighedens hovedopgave – i modsætning til f.eks. Fødevarestyrelsen – er at føre straffesager ved domstolene, og at anklagemyndigheden således besidder en særlig sagkundskab på dette område.

3. Jeg kan på den baggrund ikke anbefale en ordning af den karakter, som skitseres i spørgsmålet.

Lars Barfoed

/Frederik Waage